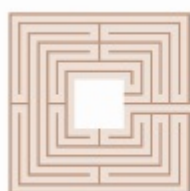

21. 11. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o elektronických úkonech

Dne 6.8.2008 podepsal prezident České republiky vládní návrh zákona o elektronických úkonech, osobních číslech a autorizované konverzi dokumentů, který byl 19.8.2008 vyhlášen jako zákon č. [300/2008](#) Sb. Hlavním účelem zákona je zrychlit a zkvalitnit veškerou komunikaci mezi fyzickými, právními osobami a orgány veřejné moci, stejně jako mezi těmito orgány navzájem. Zavádí tedy celkovou centralizaci v oblasti využívání informačních technologií ve veřejné správě. V účinnost má tento právní předpis vstoupit 1. července 2009. Jaké změny tedy do státní správy přinese?

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ A SPOL.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Co se elektronické komunikace týče, řada právních předpisů ji v různých oblastech práva přináší již nyní. Jedná se například o správní řád (možnost učinit podání v elektronické podobě), občanský zákoník (využití elektronického podpisu) či přímo zákon o elektronickém podpisu, který byl v této oblasti průlomovým a zákon o elektronických úkonech by na něj měl s úspěchem navázat coby nejzásadnější změna v této oblasti.

Jedním ze stěžejních předmětů návrhu je úprava tzv. **datové schránky**. Jejím prostřednictvím bude možno činit podání kterémukoli úřadu, stejně tak úřady ji budou využívat k doručování adresátům. Obecně zde platí zásada jeden subjekt = jedna datová schránka. Znamená to tedy, že jedna osoba může mít přístup do více svých datových schránek, a to podle „rolí“, které zastává. Podnikající fyzická osoba tak může mít schránky dvě: jednu pro sebe jako fyzickou osobu (občana) a druhou pro sebe coby podnikatele. Datové schránky budou zřizovány bez žádosti těmito subjektům: právními osobami zapsanými v obchodním rejstříku, právními osobami zřízenými zákonem, organizačními složkami podniku zahraniční právní osoby zapsanými v obchodním rejstříku, advokátům, daňovými poradci a insolvenčními správci. Pro tyto subjekty bude zřízení datových schránek povinné. U advokátů a daňových poradců vzniká tato povinnost až tři roky po nabytí účinnosti zákona (tzn. 1. 7. 2012). Stejně tak budou bez žádosti zřízeny schránky všem orgánům veřejné moci.

K zajištění činnosti související s užíváním schránek bude sloužit **informační systém datových schránek**. Bude systémem obsahujícím datové schránky, metadata (= základní údaje) o uživatelích, jejich oprávněních a datových zprávách. Systém bude umožňovat přeposlání zprávy na e - mail, např. na adresu elektronické podatelny. Datové zprávy budou v informačním systému zůstávat po celou dobu fungování schránky. Obsah zpráv však bude chráněn tak, aby se s ním nemohl seznámit správce informačního systému ani jiné osoby či orgány, ale pouze oprávněná osoba. Ke zprávám nebude nutné připojit zaručený elektronický podpis; samotné přihlášení do systému jej v případě komunikace s orgány veřejné moci nahrazuje. Pokud se však na jeden dokument bude muset podepsat více osob, bude elektronický podpis v tomto případě nutný.

Podmínkou pro vstup do systému je získání uživatelského jména a hesla. Povinné (a pokud si požádají - i nepovinné subjekty) dostanou Ministerstvem vnitra přidělené tzv. **osobní číslo**. Po

přidělení tohoto čísla budou uživatelům do 3 dnů zaslány přihlašovací údaje. Číslo je bezvýznamové, desetimístné a nezaměnitelné s rodným číslem (na základě dosavadních zkušeností se využije identifikátor klienta Ministerstva práce a sociálních věcí, který Ministerstvo vnitra převezme včetně správy s ním spojené). Přihlašovací údaje budou zasílány poštou. Co se týče zabezpečení, vzhledem k možnosti uložení citlivých údajů v datových schránkách se zřejmě použije tzv. komerčních certifikátů akreditovaných poskytovateli certifikačních služeb, postupně by bylo možné - např. po dohodě s některými bankami - přejít na certifikáty podobné těm v elektronickém bankovníctví.

Povinnosti využívat datové schránky je stanovena pro orgány veřejné moci navzájem a v komunikaci s fyzickými či právníckými osobami. Naopak fyzické a právnícké osoby mají pouze danou možnost tyto schránky využít (samozřejmě kromě těch, kterým bude ze zákona přidělena, ty ji používat musejí). Nemožnost využití schránek je mezi fyzickými a právníckými osobami navzájem.

V praxi to tedy bude vypadat následovně: osoba se přihlásí svými přístupovými údaji do informačního systému datových schránek. Údaj o této události je v systému zaznamenán a v této chvíli jsou všechny datové zprávy ve schránce považovány za doručené. Poté má osoba možnost si zprávy přečíst, uložit je, nebo zaslat jako přílohu e - mailové zprávy. Dále může uživatel zasílat zprávy orgánům veřejné moci: vybere si ze seznamu orgánů adresáta, doplní potřebné údaje a napíše text. Zprávu nemusí podepsat, pouze ji odešle do systému a tam bude v zašifrované podobě uložena tak, aby k ní měl přístup pouze odesílatel a adresát. Odeslaná datová zpráva bude také označena kvalifikovaným časovým razítkem. Informační systém datových schránek bude umožňovat předávání datových zpráv elektronické podatelně, a to proto, že orgány veřejné moci mají stále povinnost využívat, stejně jako spisovou službu. Pokud dojde ke zcizení či ztrátě přihlašovacích údajů, Ministerstvo vnitra tyto údaje na základě oznámení držitele zneplatní. Pro tento účel je možné využít buď písemnou formu komunikace nebo kontaktní místo veřejné správy.

Jinou významnou změnou je tzv. **autorizovaná konverze dokumentů**, tedy převod dokumentů z listinné podoby do podoby elektronické a naopak. Dle tohoto zákona se nyní dokumentu, který je při konverzi výstupem, přiznávají stejné právní účinky jako ověřené kopii. Má-li být tedy podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, nebo soudu anebo jinému státnímu orgánu, zejména aby byl užit jako podklad pro vydání rozhodnutí, je tato povinnost splněna předložením jeho výstupu (tzn. předložením dokumentu v elektronické podobě, kdy původní podoba je listinná nebo naopak).

Navržený systém konverze má mnoho společných znaků s vidimací a její právní úpravou, a to včetně subjektů, které ji budou oprávněny provádět (tzn. notáři, krajské úřady, matriční úřady, obecní úřady a zastupitelské úřady, které jsou oprávněny k vydání ověřeného výstupu z informačního systému veřejné správy).

Pokud bychom měli zhodnotit celkový dopad této novely, pozitiva převažují. Cílem zavedení výše uvedených institutů je přiblížení orgánů veřejné moci občanovi prostřednictvím elektronických nástrojů, zefektivnění jejich vzájemné komunikace a práce s dokumenty jako takové. 85% předpokládaných výdajů souvisejících se zavedením nového systému (asi 1 400 mil Kč) by mělo být hrazeno ze strukturálních fondů Evropských společenství v rámci integrovaného operačního programu Smart administration. Vzhledem k předpokládaným úsporám lze očekávat velmi rychlou návratnost Ministerstvem vnitra investovaných prostředků (tzn. zbylých 15 % částky). Pokud zákon v některých případech vyžaduje použití elektronického podpisu, jsou náklady minimální, neboť cena certifikátu se pohybuje mezi 200 a 800 Kč za rok. Povinnost použití el. podpisu se týká pouze orgánů veřejné moci. Co se týče konverze dokumentů, jsou orgány zmocněné k jejímu provádění již zčásti vybaveny odpovídající technikou, a to s ohledem na zajišťování vydávání ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy. Pro podnikatele by měla být novela přínosem, jelikož nepožaduje vynaložení žádných mimořádných finančních prostředků a jedinou podmínkou pro

využívání informačního systému datových schránek je vybavení výpočetní technikou a přístup k internetu, kterýmižto již většina dotčených subjektů disponuje.

Co se možných negativních dopadů týče: novela zcela ignoruje systém CZECH POINT a nevyužívá tak již relativně zaběhnuté nástroje elektronické komunikace. Dalším (pravděpodobně v důsledcích velmi výrazným) „zakopnutím“ je využití zastaralého zabezpečení vzhledem ke kompatibilitě s již fungujícími systémy. Doufejme, že Ministerstvo vnitra se přikloní k zabezpečenému systému elektronického bankovníctví. Nicméně přijetí zákona je jistě krokem dopředu a věříme, že úspěšně přispěje k rozvoji moderní státní správy u nás.

Kateřina Smolková

[CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ a spol.](#)

Advokátní kancelář / Cabinet d'avocats / The law office

Tel: +420 224 827 884

Fax: +420 224 827 879

Email: ak@akccs.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Zjednodušení rozvodového řízení - aktuální právní úprava vs. změny, které zavádí rozvodová reforma](#)
- [Ochrana klimatu a výroba zboží v roce 2024: uhlíkové clo a změny v emisních povolenkách](#)
- [Poskytování informací zadavatelem v zadávacím řízení](#)
- [Zásady pro spolupráci obcí s developery a možnost dohody na změně územního plánu](#)
- [Jak mohou firmy těžit z EU Taxonomie? Příklady konkrétních příležitostí ve třech sektorech](#)
- [Změny v bezplatných emisních povolenkách: na koho dopadnou a jak se na ně připravit?](#)
- [Investice do společné věci v nesezdaném soužití](#)
- [K povinnosti zaměstnance vrátit zaměstnavateli rozdíl mezi stálou a dosaženou mzdou při uplatnění konta pracovní doby](#)
- [Holdiny a zneužití práva při výplatě podílu na zisku.](#)
- [Technická novela zákona o zadávání veřejných zakázek vejde v účinnost už 16. 7. 2023](#)